

← Övvəlki səh.1

Əsas hədəf

Məlumdur ki, son illərdə UNEC-də keçirilən məqsədyönlü tədbirlər, alimlərin akademik uğurları, tədris sahəsində yeniliklər, elmi bazalarda ali məktəb əməkdaşlarının məqalələrinin artım tempi universitetin dünyanı ali təhsil müəssisələrinin global reytinglərdə mövqeyinin güclənməsinə və global tanınmasına səbəb olub. Universitet "UNEC 100" İnkişaf Strategiyasında nəzərdə tutulan 7 strateji məqsəd və 28 strateji hədəfin reallaşdırılması ilə 100 yaşını qeyd edəcəyi 2030-cu ildə dünyanın ən yaxşı 500 universiteti sırasına daxil olmağı hədəfləyir.

Rektor Ədalət Muradov hesabatında UNEC-in bu sahədə hədəfləri barədə danışıb və qeyd edib ki, "Universitetimizin bu hədəfə nail olacağına əminəm. Çünki İqtisad Universitetinin potensialı buna imkan verir". Dörd dildə tədrisin aparıldığı UNEC-də ötən il bakalavr üzrə təhsilənlərin sayı 14025-dən 14588, magistratura üzrə 4177-dən 4477-ə yüksəlib. Bakalavriatura üzrə 22, magistratura üzrə 20 ixtisas, MBA proqramı üzrə 29 ixtisaslama qəbul aparılır. MBA proqramı üzrə 8 yeni ixtisaslama 2022-ci ildə yaradılıb. 2013/2014-cü tədris ili ilə müqayisədə bakalavriatura üzrə tələbə sayı 4,01 faiz, magistratura üzrə 7,1 faiz, MBA proqramı üzrə 54,08 faiz artıb. MBA üzrə təhsil alanların sayı 1494-dən 2302-yə çatıb. Ə.Muradovun sözlərinə görə, MBA proqramı üzrə təhsil almaq istəyən tələbələr 46 faiz UNEC-i seçir. Bu da çox qiymətli qəbuldur. UNEC-ə qəbul planı müvafiq təhsil səviyyələri üzrə 3,57 faiz, 62,8 faiz, 84,8 faiz yüksəlib. Magistr tələbələrinin bütövlükdə UNEC-də təhsil alan ümumi tələbə sayında xüsusi çəkisi 23 faizdən 24 faizə yüksəlib ki, bu da UNEC üçün strateji göstəricilərdən biridir. Bu göstərici ali məktəbin tədqiqat universitetinə çevrilməsi baxımından olduqca önəmlidir. 2022-ci ildə qəbul olmuş magistr tələbələrinin ümumi tələbə sayına nisbəti 39 faizdir. Ə.Muradov qeyd edir ki, "bu, bizə olduqca sevindirir. Bu, bizim tədqiqat universiteti istiqamətində hədəflərimiz baxımından ümidvericidir".

Rektor universitetə qəbul olan əcnəbi tələbələrə bağlı statistik məlumatı da diqqətə çatdırıb: "Ötən tədris ilində ali məktəbə 316 əcnəbi tələbə qəbul olunub. 2014-cü ildə bu rəqəm 264 olsa da, hələ də beynəlxalq standartların altında qalmaqdadır. Standartlara görə, əcnəbi tələbə sayı minimal olaraq ümumi tələbələr 5 faizdən az olmalıdır. Bununla bağlı UNEC-in xüsusi proqramı var. Və bu göstəricini tamamilə dəyişə biləcəyik".

Rəqəmsal idarəetmə

Digər mühüm məqamlardan biri qloballaşma dövründə ali təhsil sahəsində müşahidə olunan yeniliklərə UNEC-nin çevik transformasiyasıdır. UNEC-də təhsilin idarəetmə sistemi tamamilə rəqəmsallaşdırılıb. Tədrisin təşkilində EDU-LAN təhsil sistemi tətbiq olunur. Eləcə də 2015-ci ildən sənəd dövriyyəsi kağız daşıyıcılar üzərindən deyil, Elektron Sənəd Dövriyyəsi Sistemi vasitəsilə aparılır. Tədrisin demokratikləşdirilməsi və humanistləşdirilməsi məqsədilə 100 hibrid auditoriya yaradılıb. Tələbələr 53 ixtisas fənni üzrə mühazirə dərslərini istər distanz, istərsə ənənəvi formada dinləyə bilirlər. 13

UNEC

yeniləşən universitet modelli

qeyri-ixtisas fənni üzrə isə mühazirələr sentyabr ayından yalnız distanz formada aparılır.

UNEC-də təkrar ali təhsil və əcnəbilərin qəbulu ancaq internet üzərindən onlayn qaydada həyata keçirilir. Bundan əlavə, tələbələrin təhsil sənədlərini daha rahat və operativ şəkildə əldə etmələri üçün 2019-cu ildən "Bir Pəncərə Xidməti" fəaliyyətə başlayıb. Tələbələr İş Mərkəzi yaradılıb. 2019-cu ildə "Bir Pəncərə Xidməti"ne 4007 tələbə müraciət edib, təkcə 2022/2023-cü tədris ilində bu Xidmətə 17 min tələbə müraciəti olunub. Tələbələrin bütün müraciətləri cavablandırılıb. 2015-ci ildən elektron sənəd dövriyyəsi tətbiq edilib. İstisnasız olaraq bütün sənədlər icra olunub.

Tədqiqat universiteti yolunda və ya təşviq sisteminin bəhrəsi

Məlumdur ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 22 iyul 2022-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda ölkəmizdə yaxın illərdə tədqiqat universitetlərinin yaradılması aktual vəzifə kimi durur. Azərbaycanın ali təhsil müəssisələri arasında UNEC bu hədəfə daha yaxın görünür. Belə ki, son illərdə UNEC-in tədqiqat universitetinə çevrilməsi istiqamətində də mühüm uğurlara nail olunub. Universitetlər, ilk növbədə, elmi-tədqiqatları ilə seçilməlidir. UNEC-də bu məqsədlə 36 tədqiqat mərkəzi yaradılıb. Ə.Muradov qeyd edir ki, "Bütün tədqiqat mərkəzlərinin işi hələlik istədiyimiz səviyyədə qurulmasa da, bu, yeni istiqamətdir, gələcəkdə bu sahədə daha çox uğur əldə olunmasına böyük ümidlər var".

Müəllimlər şərti olaraq 2 hissəyə bölünüb. Pedaqoq müəllim və tədqiqatçı müəllim. "Tədqiqatçı" statusunu əldə edənlərin aylıq vəzifə məaşları bu statusun qiymətdə olduğu müddət ərzində 50% həcmində artırılır. Tədqiqatçı müəllim statusu almaq üçün onun "Hirs indeks" ("h-index") 8-dən az olmamalı və son 5 ildə elmi əsərlərini ən azı 100 istinad olmalıdır. "Bizim elmi tədqiqatların təşviqi ilə bağlı tətbiq etdiyimiz sistem öz nəticəsini verir. "Web of Science" və "Scopus"-da Q1-də dərc olunmuş bir məqaləyə görə universitet büt-

çəsindən 4500, Q2-də dərc olunmuş bir məqaləyə görə 3 min manat qonorar verilir. Düşünürəm ki, bunun nəticəsidir ki, 2014-2015-ci illərdə müqayisədə Q1 və Q2-də dərc olunan elmi məqalələrin sayı 24,3 dəfə artıb. "Web of Science" indeksli jurnallarda ümumilikdə dərc olunan UNEC-ə mənsub 755 məqalənin 88 faizi, "Scopus" indeksli jurnallarda isə dərc olunan 703 məqalənin 96 faizi məhz 2014/2022-ci illərin payına düşür. Düşünürük ki, bu, bizim təşviq sisteminin bilavasitə nəticəsidir".

Müəllimlərin reyting sistemi

Tədqiqat yönümlü fəaliyyətləri stimullaşdırmaq üçün ali təhsil müəssisəsində əməli tədbirlər görülməkdədir. Bu məqsədlə artıq bir neçə ildir ki, UNEC-də diferensial əməkhaqqı sistemi uğurla tətbiq olunur. Universitetdə müəllimlərin reyting sistemi mövcuddur. Reyting sisteminə tətbiq edilən göstəricilərin təxminən 70 faizi tədqiqatla bağlıdır. Reytingdə 100-cü yerə qədər yer tutan müəllimlərin əməkhaqqı diferensiallaşdırılır. İlk 10-luqda olan müəllimlərin əməkhaqqıları 2 dəfə, 11-ci sıradan 30-cu sıraya qədər olanların məaşları 70, 31-ci yerdən 50-ci yere qədər olanlarınki 50 faiz, sonrakı 100-ə qədər olanlarınki isə 30 faiz artırılır.

Qeyd olunub ki, inzibati işçilərin də xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinə əsaslanan diferensial əməkhaqqı sistemi hazırlanıb və qısa zamanda tətbiqinə başlanılacaq.

Reytinglər

UNEC-də dünya universitetlərinin reytinglərinə xüsusi önəm verilir. UNEC-in müxtəlif global reytinglərdəki mövqeyinə diqqət yetirək: QS dünya reytingində UNEC 1001-1200, QS regional reytingində 221-230, Times Higher Education Impact Rankings 801+, U-Multirank dünya reytingində 251-300, Asiya üzrə isə 18 ən yaxşı universitet sırasında yer alıb. UNEC Rur University Rankings-də 960-cı, Greenmetrics reytingində isə 866-cı yerdədir. Rektor vurğulayıb ki, UNEC Avropa Şurasından 703 min avro qrant alıb. Bu vəsait UNEC-in Greenmetrics reytingində sürətlə irəliləməsinə imkan yaradacaq. Bundan əlavə, ali məktəbdə Ömürboyu Təhsil Mərkəzi fəaliyyətə başlayıb. Kommersiyayönümlü fakültə olan mərkəzdə müxtəlif ixtisaslar və peşə təhsilləri üzrə kurslar, təlimlər və mütəxəssis hazırlığı aparılır.

"Çevrilmiş təhsil"

Yeni tədris ilində UNEC-də tətbiq olunan yeniliklərdən biri də regionda ilk dəfə olaraq universitetdə müasir tədris metodunu kökündən dəyişən "Çevrilmiş təhsil" (Flipped Education) metodunun həyata keçirilməsidir. Bunun mahiyyəti ondan ibarətdir ki, tələbələrə mühazirələr deyil, Müəllimin tələbəyə verəcəyi biliklər elektron resurslar formasında hazırlanaraq dərstdən öncə onlara göndərilir. Dərs zamanı isə tələbələr mənimsədikləri biliklərin praktiki bacarıq və təbiiqlərə çevrilməsi prosesi həyata keçirilir. Dünyanın aparıcı universitetlərində tətbiq olunan metodun özəlliyi ondadır ki, mühazirələr Word formatda hər bir tələbəyə onun rahat qavraya

biləcəyi formada (audio, videodərslər, animasiya, səsli, infoqrafik və yazılı) göndərilir. Mühazirənin sonunda tələbələr onlara qaranlıq qalan məsələləri müəllimlə müzakirə edirlər. İkinci semestrdən etibarən isə hər fakültədə 5 qrup üzrə metodun tətbiqinə başlanılacaq. Eyni zamanda müəllimlərin də təlimlərinə start verəcək.

Assistentlik institutu

UNEC-də daha bir yenilik Assistentlik institutunun yaradılmasıdır. Kafedralarda fəaliyyət göstərən laborantları artıq müəllim assistenti və icraçı assistentlərə övz edəcək. İcraçı assistentlər gələcək müəllim bazasının formalaşmasında mühüm rol oynayacaq. Bundan əlavə, ali məktəbdə Ömürboyu Təhsil Mərkəzi fəaliyyətə başlayıb. Kommersiyayönümlü fakültə olan mərkəzdə müxtəlif ixtisaslar və peşə təhsilləri üzrə kurslar, təlimlər və mütəxəssis hazırlığı aparılır.

Biliklə yanaşı bacarıqlar da qiymətləndirilir

Məlum olduğu kimi, sürətlə dəyişən dünya realitələrində təhsilənlərin gələcək əmək bazarında hələ mövcud olmayan bir sıra peşələrə hazırlanmaları üçün xüsusi sərəştə və bacarıqların da olmasını tələb edir. UNEC-in əmək bazarının tələblərinə uyğun çevik strategiyası artıq bir neçə illərdir bu sahədə çox ciddi keyfiyyət dəyişikliklərinə gətirib. Məsələn, tətbiq olunan metodun özəlliyi ondadır ki, UNEC məzunu hazırda əmək bazarına hazırlıqlı, sərəştəli, bacarıqlı gədir. Bu sahədə son mü-

birdikdə universitetin 500 müəllim və əməkdaşına yumsaq bacarıqlara dair təlimlər verilib. "Müəllimlərin potensialının artırılması baxımından bu, çox önəmlidir. Düşünürəm ki, stressli vəziyyətdə auditoriyanın idarə olunması, vaxtın idarə edilməsi, kommunikasiyaların formalaşdırılması və s. baxımından bu öz nəticəsini verəcək". UNEC-də qəbul olunmuş yeni standartlara uyğun olaraq, 167 yeni fənn üzrə müəllimlərə təlimlər verilib. Bu da öz nəticəsini verir. 53 fənn üzrə mühazirələr hibrid formatda həyata keçirilir. Bundan əlavə, UNEC kafedraların formalaşdırılmasında sovet prinsiplərindən uzaqlaşaraq kafedraların departamentləşməsi işini yekunlaşdırıb. Qanunvericilik imkan verdiyi halda digər bəzi kafedralar da departamentləşdiriləcək.

UNEC-də aparılan mütərəqqi dəyişikliklər işçilərin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasında da özünü göstərir. Bildirilib ki, UNEC əməkdaşlarının sosial rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə universitetdə orta aylıq əməkhaqqı 1,92 dəfə artırılmışdır. Bu, pedaqoji heyət üzrə 1,96 dəfə, inzibati heyət üzrə isə 2 dəfə artım təşkil edir.

İmtahan sessiyalarının lövyi

Ədalət Muradovun sözlərinə əsasən, ötən ilin sentyabr ayında ali məktəbdə bütün qeyri-ixtisas fənləri distanz şəkildə tədris olunur. Strateji baxımdan universitetin hədəflərindən biri bütövlükdə İmtahan sessiyalarının lövyidir. Dünyanın aparıcı universitetlərində bu, həyata keçirilir. Ədalət Muradov qeyd edib ki, bu sistemə keçid vacib və qaçılmazdır. "Hər ay tələbəyə bir layihə verilir, tələbə onu işləyir, layihənin nəticəsi isə onu imtahan nəticəsi kimi qəbul olunur. Hesab edirik ki, artıq universitetlərimizin bu barədə düşüncəsinin vaxtıdır".

Hesabat dinləndikdən sonra Şura üzvləri fikirlərini bölüşüblər.

UNEC-də həyata keçirilmiş son yeniliklər

- * "Flipped Education" modelinin tətbiqi;
- * Assistentlik Institutunun formalaşdırılması;
- * Yazılı imtahanlara keçid;
- * Ömürboyu Təhsil Mərkəzinin (Lifelong Learning Center) fəaliyyətə başlaması;
- * İnzibati işçilərin reyting sistemi;
- * Aziz Sancar adına Qida laboratoriyasının fəaliyyətə başlaması;
- * Qeyri akademik transkript;
- * UNEC-də IELTS mərkəzinin fəaliyyətə başlaması və 1-ci kurs tələbələri üçün 4 bacarıq üzrə placement pilot layihəsinin həyata keçirilməsi;
- * 500 əməkdaş yumsaq bacarıqlar üzrə təlimlərin keçirilməsi;
- * Fənlər üzrə 167 təlimin həyata keçirilməsi;
- * 53 ixtisas fənni üzrə mühazirələrin hibrid formatda həyata keçirilməsi;
- * Bloomberg maliyyə laboratoriyasının fəaliyyətə başlaması;
- * Kafedraların departamentlərə çevrilməsi.

Oruc MUSTAFAYEV